

Wanneer men alleen de conclusies in het oog vat, is deze opmerking juist. Maar dit heeft de commissie ook gewenscht. Zij meent dat het niet op haren weg lag omtrent het gewetensbezwaar zich in *conclusies* uit te spreken, te minder wijl dit wegens de verschillende persoonlijke inzichten der leden niet mogelijk zou zijn geweest.

Dat evenwel de commissie de ethische zijde van het vraagstuk niet onder de oogen zou hebben gezien, is onjuist, hetgeen trouwens duidelijk blijkt uit hetgeen daaromtrent op bldz. 7 van het praeadvies is gezegd.

Namens de Sociaal-Hygiënische Commissie

w.g. dr. M. D. HORST, *secretaris*.

BEWUSTE GEBORTE-BEPERKING.

Het opstel van collega BARENSEN (bldz. 2389 van dezen jaargang) moge mij een paar opmerkingen in de pen geven van toelichtende strekking.

Blijkens vroegere artikelen draagt BARENSEN de Noord-Brabantsche bevolking een zeer goed hart toe.

Wel zelden zal een Noord-Nederlander, in betrekking tot de grootere kindersterfte in het Zuiden, de Brabantsche moeders zoo edelmoedig hebben verdedigd als hij.

Om die zeer sympathieke strijdwijze, en tevens omdat ik zijn leus: „laat de vroedvrouwen de zuigelingen beschermen” voor de meeste dorpen hier als de beste aanzie, liet ik verleden jaar een groot deel van die artikelen in de „Provinciale” afdrucken.

Thans heeft collega BARENSEN getracht uit de geboorte- en huwelijkscijfers na te gaan of de bewuste geboortebeperving (geb. bep.) ook in Brabant toeneemt.

Uit economisch oogpunt noemt hij deze al aanstonds een volkskwaal. Het was dus feitelijk overbodig later in een noot te verzekeren, dat hij evenals HIJMANS dat stelsel niet genoeg te bestrijden acht.

In Noord-Holland, zegt hij, zijn de gevolgen der geb. bep. reeds jaren lang merkbaar. Hij zondert niet uit het katholieke volksdeel. Toch is het bekend uit de statistiek van mr. METHORST, hoe opvallend het groote verschil is tusschen de kindertallen der wel- en niet-katholieke gezinnen. Evenwel, BARENSEN beoogt slechts een vergelijking van zijn huidigen werkkring met zijn vroegeren en te onderzoeken of ook in Brabant de geb. bep. begonnen is.

Bij dit onderzoek zegt hij al aanstonds te stuiten op de moeilijkheid, dat de eerste symptomen ervan vooral op de landbouwdorpen zoo gering in aantal zijn en tevens, dat hij daarbij van den zoo belangrijken godsdienstfactor onvoldoende kennis heeft; de waarde van dien factor ontgaat hem mede bij ondervraging der patiënten omdat, schrijft hij, de kerk de geb. bep. een ernstig misdrijf acht, en derhalve, dit schrijf ik, de patiënten over dit onderwerp met een andersdenkenden geneesheer niet vrij uit wenschen te spreken.

Vermoedelijk zal het collega BARENSEN en anderen welgevallig zijn, als ik hem opmerkzaam maak op een paar punten van groot belang betreffende deze zaak.

Om te beginnen is het niet juist, dat de Kath. Kerk iedere geb. bep. een ernstig misdrijf acht. De Kath. Kerk stelt haar zede-regels (als aanvulling op de natuurwetten) niet uit maatschappelijke motieven. Qua economisch stelsel spreekt zij dus geen oordeel uit over de kwestie der geb. bep. Zij laat de gehuwden vrij in onderling goedvinden, de geslachtsdrift te volgen of niet. Is volgens haar leer het huwelijk ingesteld als een geheiligd contract, dienstig voor de instandhouding van het menschengeslacht, zij oordeelt het geenszins beter, het kindertal zonder beperking te doen toenemen, dan met het oog op materiele omstandigheden de gezinsmoeder mateloos uit te putten. En dit standpunt wordt niet gevorderd bepaald uit vrees voor overbevolking in een omschreven gebied, doch om deugdlijke motieven, ook van stoffelijken aard, aanwezig in het eene gezin wel, in het andere niet. Deze zedelijke gezinsbeperking zal bestaan in onthouding, of wel in onthouding tijdens perioden van grootste bevruchtungskans. Geoorloofd, alweer in onderling

goedvinden, is daarvoor zeker de scheiding van bed. Doch nooit mag onnatuurlijke driftbevrediging worden goedgepraat.

Deze dingen zijn niet gemeengoed van vele niet-katholieke beroepsgenooten en zijn zelfs nieuw voor vele katholieke ouders.

Een gezonde blijmoedigheid, soms ook een niet-drukkende gelatenheid, is het algemeen kenmerk van het katholieke talrijke gezin. Maar dit neemt niet weg, dat een optimisme gelijk er sprak uit de rede van AUSEMS op het bevolkingscongres te Tilburg (over het herhaald moederschap) onbedoeld in staat ware vele mannen te stijven in hun meening, dat huwelijksbetrekkingen normaler zijn te noemen naar mate zij minder door de naastenliefde worden beheerscht. Het is toch een feit, dat op het platteland van BARENSEN'S vroegeren werkkring de mannen doorgaans overtuigd zijn, dat het beter is binnen het jaar een kind te winnen, dan zich tijdelijk te beheerschen. En de vrouwen hebben veelal een zoo overdreven opvatting van godsdienstigen offergeest, dat zij meenen te zondigen als zij ook maar even of aanvankelijk, om goede reden, hun man afweren. De geestelijken deelen veelal deze met de naastenliefde strijdige opvatting uit vrees, dat de man tot onnatuurlijke driftuitingen zal geraken, en stemmen enkel waar die vrees niet bestaat toe, dat de kath. kerk geenszins voor de verwekkers van het grootste gezin ook het ruimste eeuwigheidsloon waarschijnlijk acht.

Nu begrijpt men wel, waarom BARENSEN, hierover met zijn patiënten sprekende, niet op de hoogte komt, waar zelfs de katholieke geneesheer die hier of daar waar het noodig is op een verstandelijke regeling van het kindergetal aandringt, verdacht wordt, het met zijn Credo niet zoo nauw te nemen.

Hoe naïef was het dus van dr. VAN 'T HOF, die in zijn Pro-brochure over het N. Malthusianisme uit de geboortedaling in Frankrijk, het overwegend katholieke land, concludeerde, dat de katholieke ook in ons land wel het N. Malth. zou mogen aanvaarden, zonder in botsing te komen met de voorschriften zijner religie. Hij zal, zooals niet door PINKHOF'S contra, dan toch door den loop der jaren wijzer zijn geworden (de brochure is van 1905).

Als nu BARENSEN vindt een geringer geboortecijfer voor het Brabantsche platteland is hij gelukkig niet zoo naïef. Hij besluit er niet uit, dat het N. Malth. in Brabant opkomende is gelijk in Velzen; hij neemt als verklaring voor dat feit het laatuitgestelde huwelijk van de dorpingen: en dat lijkt eer aannemelijk.

Voor Katholieke dorpen, die ik ken, heb ik de noodige cijfers niet in mijn bereik, maar meen dat het geboortecijfer er in verhouding tot het huwelijkscijfer niet belangrijk daalt.

Daalde het wèl, dan zal ik niet als VAN 'T HOFF de gevolgtrekking maken, dat de Kath. kerk de N. Malth. actie niet baas kan, maar wel vermoeden, dat hier voor een deel de invloed is te bespeuren van de pogingen der geneesheeren, om den huisvader, die verstaat wat hem gezegd wordt en niet meer dan dat, te leeren dat hij handelt volgens den geest zijner kerk, als hij waar het noodig is zijn vrouw spaart. De gezinshoofden, de koningen der schepping, daarop te wijzen is soms plicht; ook voor den geneesheer die niet katholiek is, doch bij het minste wantrouwen dat men gewaar wordt, rade men hun, den geestelijke te raadplegen. Als elke arts bedoelde aanwijzingen geeft in bedoelden zin, zal er een belangrijk argument minder zijn voor confessioneele ziekenfondsen.

Kerkdriel

R. A. VAN PELT.

DE ONDERLINGE VERZEKERING VAN ARTSEN-AUTOMOBIELEN. (O. V. A. A.)

Daar talrijke collega's zeer benieuwd zijn naar den stand van zaken bij onze jonge vereeniging, en het ondoenlijk is, alle brieven persoonlijk te beantwoorden willen wij het volgende nog mededeelen.

Reeds hebben zich meer dan 130 collega's opgegeven. Wat de Ford-verzekeringen betreft, is reeds alles in orde. Die collega's — die gevraagd hebben om hun Ford